EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Strasbourg den 17.9.2024
COM(2024) 55 final

2024/0230 (NLE)

Förslag till

RÅDETS REKOMMENDATION

om rök- och aerosolfria miljöer, som ersätter rådets rekommendation 2009/C 296/02

{SWD(2024) 55 final} - {SWD(2024) 56 final}

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

- **Motiv och syfte med förslaget**

Inledning

I Europas plan mot cancer aviserade kommissionen sin avsikt att uppdatera rådets rekommendation om rökfria miljöer.[1] Ett av planens tobaksrelaterade mål är att bidra till att skapa en ”tobaksfri generation” där mindre än 5 % av invånarna använder tobak senast 2040, jämfört med omkring 25 % i dag. Översynen av rådets rekommendation om rökfria miljöer är ett initiativ som syftar till att på ett positivt sätt bidra till det målet, uppnå syftet att bättre skydda människor i unionen från andrahandsrök som härrör från brännbara tobaksvaror och andrahandsaerosoler som härrör från användning av nya produkter samt främja rökavvänjning och en avnormalisering av rökning och nikotinanvändning.

I rådets nuvarande rekommendation (2009/C 296/02) fastställs rekommendationer till medlemsstaterna om att genomföra Världshälsoorganisationens ramkonvention om tobakskontroll (*WHO:s ramkonvention*) och tillhandahålls således riktlinjer för hur de ska kunna uppfylla sina rättsliga åtaganden om att skydda människor från andrahandsrök på alla arbetsplatser inomhus, allmänna transportmedel och offentliga inomhusmiljöer. Rekommendationens tillämpningsområde omfattar traditionella tobaksvaror, som vid den tiden uppfattades som huvudfrågan, och vissa offentliga platser som på grundval av en riskbedömning omfattas från fall till fall.

I dagsläget kan dock inte rådets nuvarande rekommendation fullt ut tillgodose sitt skyddssyfte med anledning av att dess tillämpningsområde inte omfattar utomhusmiljöer och på grund av marknadsutvecklingen för nya produkter, som kan avge rök och/eller aerosoler, t.ex. upphettade tobaksvaror, elektroniska cigaretter, oavsett om de innehåller nikotin eller är nikotinfria, samt tobaksersättningar och alla andra produkter som avger rök och/eller aerosoler, vilka ursprungligen inte omfattades. Syftet med den föreslagna översynen av rådets rekommendation är därför dubbelt, nämligen att inkludera nya produkter och särskilda utomhusmiljöer. Därmed kommer riskerna för andrahandsexponering för aerosoler från nya produkter samt risken för andrahandsexponering för såväl rök som aerosoler i vissa utomhusmiljöer bättre att kunna bemötas. En översyn av rekommendationen vad gäller dessa två aspekter behövs således för att uppnå syftet att bättre skydda människor i unionen, särskilt barn och ungdomar, från exponering för andrahandsrök och andrahandsaerosoler. Den föreslagna översynen av rådets rekommendation syftar dessutom till att indirekt stödja en avnormalisering av användningen av såväl tobaksvaror som nya produkter och på så sätt bidra till målet att uppnå en tobaksfri generation.

Den föreslagna översynen av rådets rekommendation innebär att dess tillämpningsområde utvidgas till att omfatta vissa nya produkter och utomhusmiljöer. En viktig drivkraft bakom utvidgningen är de nya produkternas snabba marknadstillväxt och attraktionskraft, särskilt bland ungdomar, sedan 2009, och den nuvarande betydande exponeringen för andrahandsrök och andrahandsaerosoler i vissa utomhusmiljöer. År 2009 hade upphettade tobaksvaror ännu inte gjort sitt intåg på EU-marknaden och elektroniska cigaretter bara i mindre omfattning. Den nuvarande rekommendationen är därför inriktad endast på

[1] Rådets rekommendation av den 30 november 2009 om rökfria miljöer (EUT C 296, 5.12.2009, s. 4).

traditionella tobaksvaror, genom att det hänvisas till ”tobaksrök”, vilket innebär att den inte omfattar alla nya produkter. Sedan 2009 har dock nya produkter, t.ex. elektroniska cigaretter och upphettade tobaksvaror, utökat sina marknadsandelar. Bland de tillfrågade i 2023 års Eurobarometerundersökning om EU-invånarnas inställning till tobaksvaror och relaterade produkter använder 3 % elektroniska cigaretter i dagsläget, jämfört med 2 % 2020. En särskild aspekt av användningen av nya produkter på senare år har varit deras attraktionskraft bland barn och ungdomar. 54 % av nuvarande och tidigare rökare började nämligen röka före 19 års ålder och 14 % före 15 års ålder [2].

Evidens från forskning visar att andrahandsutsläpp från nya produkter kan ha potentiellt skadliga hälsoeffekter. I sitt yttrande om elektroniska cigaretter konstaterade Europeiska kommissionens rådgivande kommitté, vetenskapliga kommittén för hälso- och miljörisker och nya risker (Scheer), att det finns svag till måttlig evidens för att andrahandsexponering för aerosoler från elektroniska cigaretter medför risker för luftvägsskada, hjärt-kärlskada samt cancerframkallande skada[3]. Inom det EU-finansierade TackSHS-projektet har man visat att belastningen från andrahandsrök fortfarande är betydande, kvantifierat hälsoriskerna och de ekonomiska kostnaderna för flera medlemsstater samt föreslagit insatser som syftar till att minska exponeringen för andrahandsrök för att minska sjukdomsbördan bland barn och vuxna[4]. Världshälsoorganisationen[5,6,7,8] betonade nyligen en av farhågorna med nya produkter, nämligen de negativa hälsoeffekterna av exponering för andrahandsaerosoler. Det finns t.ex. evidens att exponering för andrahandsutsläpp från upphettade tobaksvaror kopplas till betydande avvikelser i luftvägarna samt hjärta och kärl hos personer i närmiljön[9,10,11,12,13,14]. Dessutom exponerar andrahandsaerosoler från elektroniska cigaretter, såväl med som utan nikotin, personer i närmiljön för kvantifierbara

---

2 Särskild Eurobarometerundersökning 539, 2023, *Attitudes of Europeans towards tobacco and related products*, ISBN: 978-92-68-07599-9.

3 Scheer (vetenskapliga kommittén för hälso- och miljörisker och nya risker), *Opinion on electronic cigarettes*, 16 april 2021.

4 https://www.tackshs.eu/wp-content/uploads/2019/10/TackSHS-leaflet_20191023.pdf.

5 Världshälsoorganisationen, *Report on the global tobacco epidemic 2021: addressing new and emerging products*, 2021, ISBN: 978 92 4 003209 5, s. 30–38.

6 Världshälsoorganisationen, *Report on the global tobacco epidemic 2023: protect people from tobacco smoke*, 2023, ISBN: 978-92-4-007716-4, s. 31–32.

7 Världshälsoorganisationen, *Technical note on the call to action on electronic cigarettes*, 2023, s. 3–4 (https://www.who.int/publications/m/item/technical-note-on-call-to-action-on-electronic-cigarettes).

8 Världshälsoorganisationen, *Electronic cigarettes call to action*, 2023 (https://www.who.int/publications/m/item/electronic-cigarettes---call-to-action).

9 Världshälsoorganisationen, *Heated tobacco products: summary of research and evidence of health impacts*, 2023, s. 12–13 (https://www.who.int/publications/i/item/9789240042490).

10 Världshälsoorganisationen, *WHO study group on tobacco product regulation: Report on the scientific basis of tobacco product regulation: eighth report of a WHO study group*, 2021 (https://www.who.int/publications/i/item/9789240022720).

11 Yoshioka T, Shinozaki T, Hori A, Okawa S, Nakashima K, Tabuchi T, ”Association between exposure to secondhand aerosol from heated tobacco products and respiratory symptoms among current non-smokers in Japan: a cross-sectional study”, *BMJ Open*, vol. 13(2023), e065322, doi: 10.1136/ bmjopen-2022-065322.

12 Imura Y, Tabuchi T, ”Exposure to secondhand heated-tobacco-product aerosol may cause similar incidence of asthma attack and chest pain to secondhand cigarette exposure: the JASTIS 2019 study”, *Int J Environ Res Public Health*, vol. 18(2021):4, 1766, doi: 10.3390/ijerph18041766.

13 Uguna CN, Snape CE, ”Should IQOS emissions be considered as smoke and harmful to health? A review of the chemical evidence”, *ACS Omega*, vol. 7(2022):26, 22111–24, doi: 10.1021/ acsomega.2c01527.

14 Auer R, Concha-Lozano N, JacotSadowski I, Cornuz J, Berthet A, ”Heat-not-burn tobacco cigarettes: smoke by any other name”, *JAMA Intern Med.*, vol. 177(2017):7, 1050–2, doi: 10.1001/ jamainternmed.2017.1419.

nivåer av partiklar och betydande giftiga och främmande ämnen[15,16,17,18,19,20,21]. Världshälsoorganisationen anser i sammanhanget att elektroniska cigaretter som innehåller nikotin är mycket beroendeframkallande och skadliga för hälsan[6,7]. Man anser också att ingen nivå av sidoexponering är säker eller acceptabel och att ett försiktigt tillvägagångssätt bör iakttas[4]. För att högre skyddsnivåer mot andrahandsrök och andrahandsaerosoler ska kunna uppnås måste dessutom bestämmelserna i lagstiftningen om rökfrihet vara heltäckande och omfatta nya produkter[5]. Flera medlemsstater har redan vidtagit skyddsåtgärder, inbegripet förbud mot rökning inomhus- och utomhusmiljöer eller förbud mot användning av nya produkter på offentliga platser[22].

Mot bakgrund av ovanstående, och parallellt med att den nuvarande evidensbasen kontinuerligt utvecklas, är en översyn av rådets rekommendation så att den inkluderar nya produkter motiverad och lämplig för att bemöta den risk som följer av exponering för andrahandsrök och andrahandsaerosoler i syfte att säkerställa en hög skyddsnivå för folkhälsan. Denna strategi ligger också i linje med kommissionens meddelande om försiktighetsprincipen[23].

Den föreslagna utvidgningen av tillämpningsområdet för rekommendationen är ett stort steg mot en avnormalisering av rökning och användning av nya produkter som kan efterlikna rökning, vilket är avgörande för att en tobaksfri generation ska kunna uppnås i unionen senast 2040. Utvidgningen av tillämpningsområdet är särskilt viktig med tanke på att användning av nya produkter, särskilt sådana som innehåller nikotin och särskilt av ungdomar, kan leda till att traditionella brännbara tobaksvaror börjar användas längre fram. Det kan leda till ”dubbel användning” där användarna konsumerar såväl konventionell tobak som nya produkter parallellt och ofta byter mellan de två beroende på vilka regler om rökfrihet som gäller[24,25,26,27,28].

---

15 Fernández E, Ballbè M, Sureda X, Fu M, Saltó E, Martínez-Sánchez JM, ”Particulate matter from electronic cigarettes and conventional cigarettes: a systematic review and observational study”, *Curr Environ Health Rep*, vol. 2(2015):4, 423–9, doi: 10.1007/s40572- 015-0072-x.

16 Li L, Lin Y, Xia T, Zhu Y, ”Effects of electronic cigarettes on indoor air quality and health”, *Annu Rev Public Health.* vol. 41(2020):1, 363–80, doi: 10.1146/ annurev-publhealth-040119-094043.

17 Hess I, Lachireddy K, Capon A., ”A systematic review of the health risks from passive exposure to electronic cigarette vapour”, *Public Health Research & Practice*, vol. 26(2016):2.

18 Borgini A, Veronese C, De Marco C, Boffi R, Tittarelli A, Bertoldi M et al, ”Particulate matter in aerosols produced by two last generation electronic cigarettes: a comparison in a real-world environment”, *Pulmonology*, 2021.

19 ”Exposure to aerosols from smoking-proxy electronic inhaling systems: a systematic review”, Barcelona, *Tobacco Control Unit, Institut Català d'Oncologia*, 2016.

20 Lerner CA, Sundar IK, Yao H, Gerloff J, Ossip DJ, McIntosh S et al, ”Vapors produced by electronic cigarettes and e-juices with flavorings induce toxicity, oxidative stress, and inflammatory response in lung epithelial cells and in mouse lung”, *PLoS One*, vol. 10(2015):2, e0116732.

21 Glantz, S.A., Nguyen, N., & Oliveira da Silva, A.L., ”Population-Based Disease Odds for E-Cigarettes and Dual Use versus Cigarettes”, *NEJM Evidence*, vol 3(2024):3, doi: 10.1056/EVIDoa2300229.

22 Några medlemsstater har redan vidtagit skyddsåtgärder, t.ex. Spanien, Lettland och Sverige (arbetsdokument från kommissionens avdelningar som åtföljer rådets rekommendation om rök- och aerosolfria miljöer, som ersätter rådets rekommendation 2009/C 296/02).

23 Meddelande från kommissionen om försiktighetsprincipen (KOM(2000) 1 slutlig).

24 Särskild Eurobarometerundersökning 506, 2021, *Attitudes of Europeans towards tobacco and related products*. ISBN: 978-92-76-27171-0, s. 10.

25 Världshälsoorganisationen, *Report on the global tobacco epidemic 2021: addressing new and emerging products*, 2021, ISBN: 978 92 4 003209 5, s. 36.

26 Kalkhoran S, Glantz SA, ”E-cigarettes and smoking cessation in real-world and clinical settings: a systematic review and meta-analysis”, *Lancet Respiratory Medicine*, vol. 4(2016):2, 116–28.

Vad gäller utomhusmiljöer som inte uttryckligen omfattas av den nuvarande rekommendationen är andrahandsexponeringen för rök och aerosoler i dagsläget betydande på platser som t.ex. utomhusmiljöer som hör till hotell- och restauranginrättningar och utomhusmiljöer avsedda att användas av barn och ungdomar. 74 % av de tillfrågade i Eurobarometerundersökningen uppger att de har sett människor röka på uteserveringar under de senaste sex månaderna, och 71 % av de tillfrågade uppger att de har sett människor använda elektroniska cigaretter och upphettade tobaksvaror på samma platser. 42 % av de tillfrågade uppger att de har sett människor röka i utomhusmiljöer avsedda att användas av barn och ungdomar, och 49 % av de tillfrågade uppger att de har sett människor använda elektroniska cigaretter och upphettade tobaksvaror på samma platser[2]. Förslaget att utvidga tillämpningsområdet för rådets nuvarande rekommendation så att särskilda utomhusmiljöer omfattas syftar till att bättre skydda människor, särskilt barn och ungdomar, från exponering för andrahandsrök och andrahandsaerosoler.

Kommissionens stödåtgärder

Förslaget till rådets rekommendation innehåller rekommendationer till medlemsstaterna om hur de risker som följer av exponering för andrahandsrök och andrahandsaerosoler i vissa utomhusmiljöer bättre kan bemötas. Kommissionen planerar att vidta en rad åtgärder för att stödja länderna i genomförandet av rekommendationerna.

För det första har kommissionen för avsikt att främja och/eller fördjupa samarbetet mellan medlemsstaterna om utbytet av bästa praxis i fråga om att stärka och/eller utforma politik, program och strategier för rök- och aerosolfrihet som är heltäckande, och stödja utformningen och införandet av ambitiösa och effektiva tillvägagångssätt för att uppnå rök- och aerosolfria miljöer. För det andra planerar kommissionen att tillhandahålla stöd genom befintliga program, diskussionsforum och samarbetsverktyg på EU-nivå till medlemsstaternas genomförande av rekommendationen och till efterlevnaden av kontrollåtgärderna när det gäller tobak och nikotin.

Kommissionen har också för avsikt att stödja tobaks- och nikotinkontrollen och beroendeförebyggande åtgärder genom att ytterligare främja forskning. Dessa forskningsinsatser planeras omfatta nya produkter som avger rök eller aerosoler, inbegripet upphettade tobaksvaror, elektroniska cigaretter, oavsett om de innehåller nikotin eller är nikotinfria, samt tobaksersättningar som avger rök eller aerosoler och alla andra produkter som avger rök och/eller aerosoler[29], och nikotinavgivande produkter och produkter som efterliknar användning av nikotinavgivande produkter. Kommissionen har också för avsikt att fördjupa det internationella samarbetet, inbegripet om forskning, om de ämnesområden som omfattas av denna rekommendation.

Slutligen har kommissionen för avsikt att utarbeta en verktygslåda för förebyggande åtgärder som främjar ett bättre skydd av barns och ungdomars hälsa under de mest sårbara och formativa levnadsåren, inbegripet med inriktning på åtgärder som förebygger rökning och nikotinberoende, och tar itu med kopplingarna mellan psykisk och fysisk hälsa och centrala bestämningsfaktorer för hälsan.

---

27 Felicione NJ, Ozga-Hess JE, Ferguson SG, Dino G, Kuhn S, Haliwa I et al, ”Cigarette smokers’ concurrent use of smokeless tobacco: dual use patterns and nicotine exposure”, *Tobacco Control*, vol. 30(2021):1, 24–29.

28 Wang JB, Olgin JE, Nah G, Vittinghoff E, Cataldo JK, Pletcher MJ et al, ”Cigarette and e-cigarette dual use and risk of cardiopulmonary symptoms in the Health eHeart Study”, *PLoS One*, vol. 13(2018):7, e0198681.

29 Inom ramen för detta förslag till rådets rekommendation är tobaksersättningar varor utan tobak som avger rök eller aerosoler som kan användas samtidigt som tobaksvaror eller som kan efterlikna användning av tobaksvaror.

Kommissionen har för avsikt att genomföra alla stödåtgärder i nära samarbete med medlemsstaterna.

- **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

Detta förslag kompletterar Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/40/EU av den 3 april 2014 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillverkning, presentation och försäljning av tobaksvaror och relaterade produkter och om upphävande av direktiv 2001/37/EG[30]. I det direktivet fastställs regler för tobaksvaror och relaterade produkter på EU-marknaden. Det innehåller ett regelverk för bland annat upphettade tobaksvaror och elektroniska cigaretter. Direktivet syftar till att förbättra den inre marknaden för tobaksvaror och relaterade produkter och samtidigt garantera en hög hälsoskyddsnivå för människor i unionen.

Förslaget bidrar också till de tobaksrelaterade målen i Europas plan mot cancer, särskilt målet att uppnå en tobaksfri generation. I nära synergi med planen stöder EU:s canceruppdrag[31] detta mål genom att ny evidens om förebyggande åtgärder och beteendeförändringar tas fram, med utgångspunkt i forskning om tobak som stöds genom programmen Horisont 2020 och Horisont Europa[32].

Förslaget är ett komplement till Healthier Together, EU:s initiativ för icke-smittsamma sjukdomar som syftar till att hantera riskfaktorer som är gemensamma för cancer och andra icke-smittsamma sjukdomar, inbegripet tobaksbruk. Förslaget handlar bland annat om bestämningsfaktorer för hälsan. Genom olika åtgärder inom ramen för programmet EU för hälsa ger förslaget EU-finansiering till åtgärder för bestämningsfaktorer för hälsan som syftar till att bemöta riskfaktorer för olika icke-smittsamma sjukdomar och utforma insatser på viktiga övergripande teman, t.ex. tobakskontroll.

Förslaget är ett komplement till, men har ett bredare tillämpningsområde än, de globala åtgärder för tobakskontroll som fastställs i Världshälsoorganisationens ramkonvention om tobakskontroll (*WHO:s ramkonvention*), som är ett internationellt fördrag i vilket Europeiska unionen och dess medlemsstater är parter, med huvudsakligt mål att främja internationellt samarbete för att få till stånd effektiva, lämpliga och heltäckande internationella insatser mot den epidemiska spridningen av det globala tobaksbruket. Översynen är mer specifikt ett komplement till artikel 8 i ramkonventionen, som handlar om skydd mot exponering för tobaksrök.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Detta initiativ är förenligt med handlingsplanen för nollföroreningen[33], som inom ramen för den europeiska gröna given fastställer målet att luft-, vatten- och markföroreningarna senast 2050 ska minskas till nivåer som inte längre är skadliga för människors hälsa och de naturliga ekosystemen och som respekterar de gränser som vår planet kan klara, vilket leder till en giftfri miljö. Översynen av rådets rekommendation om rökfria miljöer kan få en positiv inverkan på miljön genom att rök och aerosoler som härrör från användning av nya produkter minskas, liksom avfall och nedskräpning från cigarettfimpar, plastfilter och

30 EUT L 127, 29.4.2014, s. 1.

31 https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe/eu-missions-horizon-europe/eu-mission-cancer_sv.

32 Inom ramen för programmen Horisont 2020 och Horisont Europa finansierades mer än 55 forskningsprojekt om tobak, med en total budget på omkring 110 miljoner euro.

33 *Vägen till en frisk planet för alla – EU-handlingsplan: Med sikte på nollförorening av luft, vatten och mark* (COM(2021) 400 final).

plastenheter som slängs, i synnerhet engångsprodukter, vilka används ihop med nya produkter. Dessutom kan konsumtion av traditionell tobak och nya produkter utgöra en brand- och säkerhetsrisk för miljön.

Förslaget är också förenligt med EU:s strategi för barnets rättigheter[34], som betonar att EU och medlemsstaterna måste respektera, skydda, främja och uppfylla barns rättigheter. Ett av strategins tematiska områden hänvisar till rätten till goda livsvillkor, utbildning och hälsa för alla barn i EU. Översynen av rådets rekommendation om rökfria miljöer syftar särskilt till att skydda barn och ungdomar från exponering för andrahandsrök och andrahandsaerosoler.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

- **Rättslig grund**

Förslaget grundar sig på artikel 168.6 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), enligt vilken rådet på förslag av kommissionen kan anta rekommendationer för de syften som anges i artikel 168, som rör folkhälsoskyddet. Det främsta syftet med förslaget är att bättre skydda människor i unionen, särskilt barn och ungdomar, från exponering för andrahandsrök och andrahandsaerosoler. Förslaget till rådets rekommendation kan således antas på grundval av artikel 168.6 i EUF-fördraget.

- **Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)**

Förslaget bidrar till att höja nivåerna när det gäller att skydda människors hälsa från exponering för andrahandsrök och andrahandsaerosoler såväl mellan som inom medlemsstaterna. Unionsinsatserna, som kompletterar den nationella politiken, ger nationella insatser ett tydligt mervärde genom att medlemsstater som ännu inte har infört en heltäckande lagstiftning om rökfrihet får rekommendationer för att göra det. Förslaget till rådets rekommendation respekterar medlemsstaternas ansvar för att fastställa sin hälso- och sjukvårdspolitik.

- **Proportionalitetsprincipen**

I förslaget till rådets rekommendation, som grundar sig på artikel 168.6 i EUF-fördraget, beaktas att EU:s insatser, som enligt artikel 168.1 i EUF-fördraget ska komplettera den nationella politiken, ska inriktas på att förbättra folkhälsan. Syftet med förslaget är att bättre skydda människor i unionen från andrahandsrök och andrahandsaerosoler, med inriktning på att inkludera nya produkter och särskilda utomhusmiljöer i tillämpningsområdet. Den föreslagna översynen av rådets nuvarande rekommendation[1] är lämplig för att uppnå det avsedda syftet och går inte utöver vad som är nödvändigt och proportionerligt eftersom den leder till ökade positiva hälsovinster. Dessutom uppvägs de ekonomiska konsekvenserna av folkhälsovinsterna och de förväntade besparingarna för hälso- och sjukvårdssystemen och minskade miljömässiga kostnader.

- **Val av instrument**

Det politiska instrumentet för översynen, dvs. ett förslag till rådets rekommendation, förblir oförändrat och respekterar fullt ut subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna på

[34] *EU:s strategi för barnets rättigheter* (COM (2021) 142 final).

folkhälsoområdet. Det är ett icke-bindande instrument som gör det möjligt för medlemsstaterna att anpassa sina tillvägagångssätt efter sina nationella behov.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Efterhandsutvärderingar/kontroller av ändamålsenligheten med befintlig lagstiftning**

Ej tillämpligt.

- **Samråd med berörda parter**

Underlag och återkoppling om initiativet samlades in genom en inbjudan att lämna synpunkter[35] och olika riktade samråd (riktade enkäter, riktade intervjuer och fokusgrupper). Följande grupper av berörda parter rådfrågades: 1) Företrädare för medlemsstaternas behöriga myndigheter. 2) Civilsamhällesorganisationer. 3) Företrädare för industrin för tobaksvaror och relaterade produkter. 4) Företrädare för hotell- och restaurangbranschen. 5) Andra berörda parter, t.ex. inom utbildning och idrottsföreningar. Underlag till ändringarna samlades också in vid ett möte i expertgruppen för tobakspolitik den 3 maj 2023. Slutligen inkom skriftlig återkoppling om de föreslagna ändringarna av rekommendationen från den gemensamma åtgärden om tobakskontroll.

Inbjudan att inkomma med synpunkter var öppen för bidrag mellan den 22 juni och den 20 juli 2022 och gav 207 svar[36]. De flesta icke-statliga organisationer, akademiska institutioner/forskningsinstitut och företrädare för nationella behöriga myndigheter stödde i stor utsträckning de föreslagna uppdateringarna av 2009 års rekommendation. Några punkter som betonades gäller vikten av att lägga till nya produkter (inbegripet nikotinfria produkter) och de positiva effekter som uppdateringarna av rekommendationen får när det gäller att hantera den ökande popularitеten, marknadsföringen och användningen i fråga om nya produkter, särskilt bland barn och unga. Dessutom betonades vikten av att säkerställa harmoniseringen av lagarna om rök- och aerosolfrihet i medlemsstaterna. Enligt återkopplingen från företagen motsätter sig dessa i stor utsträckning alla uppdateringar av rekommendationen.

Under de riktade samråden betonade de flesta företrädare för nationella behöriga myndigheter att de föreslagna ändringarna av rekommendationen skulle bidra till att skydda allmänheten från exponering för andrahandsrök och andrahandsaerosoler. De noterade att detta skulle ha en positiv inverkan när det gäller harmoniseringen av reglerna om rökfrihet inom och mellan medlemsstaterna och att de ekonomiska konsekvenserna och den administrativa bördan till följd av detta skulle bli mindre betydande och uppvägas av hälsovinsterna. Möjliga problem i fråga om kontroll och efterlevnad betonades.

De flesta civilsamhällesorganisationer som rådfrågades var eniga om att den föreslagna utvidgningen av tillämpningsområdet till att omfatta nya produkter och utomhusmiljöer skulle ha en positiv inverkan när det gäller att minska exponeringen för andrahandsrök/andrahandsaerosoler och att detta som en konsekvens skulle bidra till att skydda människor, särskilt barn och ungdomar och andra mer sårbara personer, t.ex. de med

---

35 Kom med synpunkter, *Rökfria miljöer – uppdaterad rekommendation*, tillfälle att lämna synpunkter, 22 juni 2022–20 juli 2022.

36 Svar inkom från EU-invånare (101), företag, konsument- och branschorganisationer (47), icke-statliga organisationer (28), akademiska institutioner/forskningsinstitut (6) och medlemsstaternas offentliga myndigheter (4).

kroniska sjukdomar eller andra underliggande tillstånd, eller gravida kvinnor. De noterade också att en översyn av rekommendationen skulle bidra till en avnormalisering av rökning och användning av nya produkter. Vissa organisationer betonade vikten av att ”framtidssäkra” den reviderade rekommendationen mot möjlig utveckling och möjliga tendenser i fråga om nya tobaksvaror. Flera organisationer pekade också på miljövinsterna mot bakgrund av en betydande oro över de negativa miljöeffekterna av rökning och användning av nya produkter, t.ex. cigarettfimpar som slängs, ”vapes” för engångsbruk och kasserade batterier. Slutligen såg de flesta civilsamhällesorganisationer branschinblandning och lobbyverksamhet, kontroll samt efterlevnad som utmaningar i samband med översynen.

De flesta företrädare för industrin för tobaksvaror och relaterade produkter som rådfrågades motsatte sig ändringar av den nuvarande rekommendationen när det gällde att inkludera nya produkter och utomhusmiljöer. De betonade att nya produkter inte bör vara föremål för samma nivå av restriktioner som traditionella brännbara tobaksvaror inom ramen för reglerna om rökfrihet. Vissa företrädare för tobaksindustrin var dock också eniga om att en utvidgning av reglerna till utomhusmiljöer där barn och ungdomar vistas kan bidra till att skydda dem från andrahandsrök och andrahandsaerosoler.

Företrädarna för hotell- och restaurangbranschen hade olika åsikter. Vissa stödde i stor utsträckning de föreslagna ändringarna i fråga om tillämpningsområdet för såväl produkter som miljöer. De noterade att det i branschen skulle ha en positiv inverkan på de anställdas hälsa, eftersom det skulle bidra till att skydda dem från exponering för andrahandsrök och andrahandsaerosoler. Andra uttryckte en viss reservation mot den föreslagna översynen av rekommendationen, särskilt mot åtgärden att inkludera utomhusmiljöer som hör till hotell- och restauranginrättningar. Företrädarna för hotell- och restaurangbranschen betonande att man oroar sig över att förlora kunder, befarar att man eventuellt måste lägga resurser på att anpassa sig efter nya åtgärder och att kunderna, när det gäller hotellbranschen, riskerar att gå över till korttidsuthyrning, vilket leder till illojal konkurrens. Inga kvantitativa uppgifter eller faktiska uppskattningar lämnades till stöd för de omnämnda negativa ekonomiska konsekvenserna. Företrädare för anställda inom hotell- och restaurangbranschen trodde dock att de ekonomiska konsekvenserna skulle bli neutrala och försumbara.

Företrädare för tobaksindustrin nämnde att initiativet skulle minska efterfrågan på såväl traditionella tobaksvaror som nya produkter, t.ex. elektroniska cigaretter, vilket även skulle ha en negativ inverkan på sysselsättningen inom industrin för tobak och nya produkter.

Expertgruppen för tobakspolitik och den gemensamma åtgärden om tobakskontroll gav sitt stöd till att inkludera nya produkter och utomhusmiljöer.

Underlag, förslag och rekommendationer från medlemsstaterna och andra berörda parter har analyserats och beaktats i så stor utsträckning som möjligt och i enlighet med relevanta och tillgängliga vetenskapliga rön. De detaljerade resultaten av alla samrådsaktiviteter och hur dessa har beaktats beskrivs i det åtföljande arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar.

- **Insamling och användning av sakkunnigutlåtanden**

  Som nämnts ovan anordnades till stöd för denna rekommendation flera samråd som riktade sig till berörda parter för att samla in åsikter och synpunkter.

- **Konsekvensbedömning**

  En konsekvensbedömning ansågs inte nödvändig eftersom det föreslagna initiativet är en icke-bindande rekommendation för medlemsstaterna och lämnar utrymme för olika nationella tillvägagångssätt. Syftet med initiativet är att uppdatera den tidigare

rekommendationen från 2009 till följd av den tekniska utvecklingen för nya produkter sedan 2009 och undvika att reglerna om rökfrihet tillämpas på offentliga platser från fall till fall. Studien från 2021[37] om rökfria miljöer och reklam för tobaksvaror och relaterade produkter visade att översynen förväntas ha en positiv inverkan på hälsa och samhälle och att de eventuella negativa ekonomiska konsekvenserna för ekonomiska aktörer är begränsade och/eller obetydliga. Underlagen och slutsatserna från studien presenteras i det åtföljande arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar.

- **Lagstiftningens ändamålsenlighet och förenkling**

  Ej tillämpligt.

- **Grundläggande rättigheter**

  […]

4. BUDGETKONSEKVENSER

Ej tillämpligt.

5. ÖVRIGA INSLAG

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

  Kommissionen har för avsikt att rapportera om framstegen med genomförandet av denna rekommendation, på grundval av den information som lämnas av medlemsstaterna, inom fem år efter det att den antagits.

- **Förklarande dokument (för direktiv)**

  Ej tillämpligt.

- **Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget**

  Ej tillämpligt.

[37] Europeiska kommissionens generaldirektorat för hälsa och livsmedelssäkerhet, *Study on smoke-free environments and advertising of tobacco and related products*, 2021, ISBN: 978-92-76-42343-0.

2024/0230 (NLE)

Förslag till

RÅDETS REKOMMENDATION

om rök- och aerosolfria miljöer, som ersätter rådets rekommendation 2009/C 296/02

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 168.6,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och

av följande skäl:

(1) Enligt Världshälsoorganisationen är exponering för andrahandstobaksrök en utbredd orsak till dödlighet, sjuklighet och funktionsnedsättning i unionen. Sådan exponering kopplas till tobakskonsumtion, som fortfarande är den främsta orsaken till de cancerformer som kan förebyggas, och 27 % av alla cancerformer beror på tobaksanvändning.

(2) Tobaksanvändningen är fortfarande utbredd globalt och i hela unionen. År 2023 beräknades 24 % av invånarna i EU vara rökare[1].

(3) Den globala årliga ekonomiska kostnaden för rökning uppskattades till 1,4 biljoner US-dollar 2012, vilket motsvarar 1,8 % av den globala bruttonationalprodukten (BNP). Redan 2009 uppgick kostnaden för tobaksrökning i EU till 544 miljarder euro, vilket motsvarar cirka 4,6 % av samtliga medlemsstaters sammanlagda BNP[2].

(4) Det är lämpligt att bidra till att antalet personer som röker i unionen minskar, i enlighet med målet i Europas plan mot cancer[3] om en tobaksfri generation där endast 5 % av invånarna i unionen använder tobaksvaror jämfört med dagens 24 %.

(5) Världshälsoorganisationens ramkonvention om tobakskontroll utarbetades i syfte att främja effektiva och heltäckande internationella insatser mot den epidemiska spridningen av det globala tobaksbruket. Enligt artikel 8 i ramkonventionen ska parterna erbjuda ett effektivt skydd mot andrahandstobaksrök på arbetsplatser, allmänna transportmedel och platser inomhus. De bifogade riktlinjerna syftar till att hjälpa parterna att fullgöra sina skyldigheter enligt artikel 8 i ramkonventionen.

(6) I den europeiska strategi för tobakskontroll som antogs av WHO:s regionkommitté för Europa i september 2002 rekommenderades att medlemsstaterna garanterar allmänheten rätten till en rökfri miljö bland annat genom att göra offentliga platser, arbetsplatser och allmänna transportmedel rökfria, förbjuda rökning utomhus vid alla

[1] Särskild Eurobarometerundersökning 539, 2023, *Attitudes of Europeans towards tobacco and related products.* ISBN: 978-92-68-07599-9.

[2] Health Promotion (who.int), Tobacco and Smoking | Knowledge for policy (europa.eu).

[3] Meddelande från kommissionen om Europas plan mot cancer (COM(2021) 44 final).

utbildningsinstitutioner för minderåriga, vid alla vårdinrättningar och vid offentliga evenemang samt genom att klassificera miljötobaksrök som cancerframkallande[4].

(7) Andrahandsutsläpp från nya produkter kan ha potentiellt skadliga hälsoeffekter. Världshälsoorganisationen betonar att andrahandsutsläpp från nya produkter kan exponera människor för potentiellt skadliga halter av partiklar och betydande giftiga ämnen.

(8) Världshälsoorganisationen[5],[6],[7] har betonat en av farhågorna med nya produkter, nämligen de negativa hälsoeffekterna av exponering för andrahandsaerosoler. På senare tid finns det t.ex. evidens som visar att exponering för andrahandsutsläpp från upphettade tobaksvaror kopplas till betydande avvikelser i luftvägarna samt hjärta och kärl hos personer i närmiljön[8,9,10,11,12,13]. Dessutom exponerar andrahandsaerosoler från elektroniska cigaretter, såväl med som utan nikotin, personer i närmiljön för kvantifierbara nivåer av partiklar och betydande giftiga och främmande ämnen[14,15,16,17,18,19,20].

---

4 Världshälsoorganisationen, 2002, *European Strategy for Tobacco Control* (https://iris.who.int/handle/10665/107455).

5 Världshälsoorganisationen, *Report on the global tobacco epidemic 2023: protect people from tobacco smoke*, 2023, ISBN: 978-92-4-007716-4, s. 31–32.

6 Världshälsoorganisationen, *Technical note on the call to action on electronic cigarettes*, 2023, s. 3–4 (https://www.who.int/publications/m/item/technical-note-on-call-to-action-on-electronic-cigarettes).

7 Världshälsoorganisationen, *Electronic cigarettes call to action*, 2023 (https://www.who.int/publications/m/item/electronic-cigarettes---call-to-action).

8 Världshälsoorganisationen, *Heated tobacco products: summary of research and evidence of health impacts*, 2023, s. 12–13 (https://www.who.int/publications/i/item/9789240042490).

9 Världshälsoorganisationen, *WHO study group on tobacco product regulation: Report on the scientific basis of tobacco product regulation: eighth report of a WHO study group*, 2021 (https://www.who.int/publications/i/item/9789240022720).

10 Yoshioka T, Shinozaki T, Hori A, Okawa S, Nakashima K, Tabuchi T, ”Association between exposure to secondhand aerosol from heated tobacco products and respiratory symptoms among current non-smokers in Japan: a cross-sectional study”, *BMJ Open*, vol. 13(2023), e065322, doi: 10.1136/ bmjopen-2022-065322.

11 Imura Y, Tabuchi T, ”Exposure to secondhand heated-tobacco-product aerosol may cause similar incidence of asthma attack and chest pain to secondhand cigarette exposure: the JASTIS 2019 study”, *Int J Environ Res Public Health*, vol. 18(2021):4, 1766, doi: 10.3390/ijerph18041766.

12 Uguna CN, Snape CE, ”Should IQOS emissions be considered as smoke and harmful to health? A review of the chemical evidence”, *ACS Omega*, vol. 7(2022):26, 22111–24, doi: 10.1021/ acsomega.2c01527.

13 Auer R, Concha-Lozano N, JacotSadowski I, Cornuz J, Berthet A, ”Heat-not-burn tobacco cigarettes: smoke by any other name”, *JAMA Intern Med.*, vol. 177(2017):7, 1050–2, doi: 10.1001/ jamainternmed.2017.1419.

14 Fernández E, Ballbè M, Sureda X, Fu M, Saltó E, Martínez-Sánchez JM, ”Particulate matter from electronic cigarettes and conventional cigarettes: a systematic review and observational study”, *Curr Environ Health Rep*, vol. 2(2015):4, 423–9, doi: 10.1007/s40572- 015-0072-x.

15 Li L, Lin Y, Xia T, Zhu Y, ”Effects of electronic cigarettes on indoor air quality and health”, *Annu Rev Public Health*, vol. 41(2020):1, 363–80, doi: 10.1146/ annurev-publhealth-040119-094043.

16 Hess I, Lachireddy K, Capon A., ”A systematic review of the health risks from passive exposure to electronic cigarette vapour”, *Public Health Research & Practice*, vol. 26(2016):2.

17 Borgini A, Veronese C, De Marco C, Boffi R, Tittarelli A, Bertoldi M et al, ”Particulate matter in aerosols produced by two last generation electronic cigarettes: a comparison in a real-world environment”, *Pulmonology*, 2021.

18 ”Exposure to aerosols from smoking-proxy electronic inhaling systems: a systematic review”, Barcelona, *Tobacco Control Unit, Institut Català d’Oncologia*, 2016.

(9) Världshälsoorganisationen anser att ingen nivå av sidoexponering är säker eller acceptabel[4], och ett försiktigt tillvägagångssätt bör således iakttas. Världshälsoorganisationen rekommenderar att man tillämpar åtgärder för tobakskontroll, inbegripet skydd mot exponering för elektroniska cigaretter[2][14,5].

(10) I sitt yttrande om elektroniska cigaretter från 2021[22] konstaterade vetenskapliga kommittén för hälso- och miljörisker och nya risker (Scheer) att det finns svag till måttlig evidens för att andrahandsexponering för aerosoler från elektroniska cigaretter medför risker för luftvägsskada, hjärt-kärlskada samt cancerframkallande skada.

(11) Rök- och aerosolfria miljöer är en globalt erkänd och beprövad strategi för att på ett adekvat sätt skydda människors hälsa från effekterna av andrahandstobaksrök och andrahandsaerosoler.

(12) På senare år har dock marknadsandelarna för nya produkter, t.ex. elektroniska cigaretter och upphettade tobaksvaror, stärkts och användningen av dessa ökar. Enligt Eurobarometeruppgifter är utbredningen av elektroniska cigaretter i unionen 3 % och utbredningen av upphettade tobaksvaror 2 %.

(13) En fråga som är särskilt oroande när det gäller marknadsutvecklingen för nya produkter, t.ex. elektroniska cigaretter och upphettade tobaksvaror, är deras särskilda användning och attraktionskraft bland barn och ungdomar.

(14) Exponering för andrahandsrök och andrahandsaerosoler kan vara särskilt farligt för barn och ungdomar och kan öka sannolikheten för att de själva börjar röka[4,5,6].

(15) 2023 beräknades 54 % av nuvarande och tidigare rökare ha börjat röka regelbundet före 19 års ålder. 14 % börjar före 15 års ålder, under barndomen[1].

(16) Användning av nya produkter som innehåller nikotin, särskilt av ungdomar, kopplas till beroende och kan leda till att traditionella tobaksvaror börjar användas längre fram[4].

(17) Det är viktigt att beakta den senaste tidens marknadsutveckling och tekniska utveckling för nya produkter, men också att bättre samordna och framtidssäkra de nationella regelverken för rök- och aerosolfrihet.

(18) I dagsläget är andrahandsexponeringen för rök och aerosoler betydande på platser som t.ex. utomhusmiljöer som hör till hotell- och restauranginrättningar och utomhusmiljöer avsedda att användas av barn och ungdomar. Enligt uppgifter från Eurobarometerundersökning 2023 uppger 74 % av de tillfrågade att de har sett människor röka på uteserveringar under de senaste sex månaderna, och 71 % av de tillfrågade uppger att de har sett människor använda elektroniska cigaretter och upphettade tobaksvaror på samma platser. 42 % av de tillfrågade uppger att de har sett

---

19 Lerner CA, Sundar IK, Yao H, Gerloff J, Ossip DJ, McIntosh S et al, ”Vapors produced by electronic cigarettes and e-juices with flavorings induce toxicity, oxidative stress, and inflammatory response in lung epithelial cells and in mouse lung”, *PLoS One*, vol. 10(2015):2, e0116732.

20 Glantz, S.A., Nguyen, N., & Oliveira da Silva, A.L., ”Population-Based Disease Odds for E-Cigarettes and Dual Use versus Cigarettes”, *NEJM Evidence*, vol 3(2024):3, doi: 10.1056/EVIDoa2300229.

21 ”Applying tobacco control measures to e-cigarettes, including the supply and demand reduction measures of the WHO FCTC” (s. 3, https://cdn.who.int/media/docs/default-source/tobacco-hq/regulating-tobacco-products/ends-call-to-action.pdf?sfvrsn=ea4c4fdb_12&download=true, med hänvisning till ramkonventionen om tobakskontroll, s. 8, https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/42811/9241591013.pdf?sequence=1).

22 Scheer (vetenskapliga kommittén för hälso- och miljörisker och nya risker), *Opinion on electronic cigarettes*, 16 april 2021.

människor röka i utomhusmiljöer avsedda att användas av barn och ungdomar, och 49 % av de tillfrågade uppger att de har sett människor använda elektroniska cigaretter och upphettade tobaksvaror på samma platser[1].

(19) Flera medlemsstater har infört skyddsåtgärder, inbegripet förbud mot rökning i inomhus- och utomhusmiljöer eller förbud mot användning av nya produkter på offentliga platser[2324].

(20) Det är därför lämpligt att utvidga rekommendationens tillämpningsområde till att omfatta särskilda utomhusmiljöer i syfte att bättre skydda människor i unionen, särskilt barn och ungdomar och sårbara personer, t.ex. de med kroniska sjukdomar eller andra underliggande tillstånd, eller gravida kvinnor, från exponering för andrahandsrök och andrahandsaerosoler från nya produkter, t.ex. upphettade tobaksvaror, elektroniska cigaretter, oavsett om de innehåller nikotin eller är nikotinfria, samt tobaksersättningar och alla andra produkter som avger rök och/eller aerosoler.

(21) Till stöd för översynen av rekommendationen fanns tillfälle att inkomma med synpunkter från juni till juli 2022, och företrädare för medlemsstaternas behöriga myndigheter, civilsamhällesorganisationer, berörda ekonomiska aktörer och andra berörda parter rådfrågades genom riktade samråd från mars till maj 2023.

(22) Kommissionen har för avsikt att stödja medlemsstaterna i det faktiska genomförandet av rekommendationen genom befintliga program och samarbetsverktyg på EU-nivå.

(23) Kommissionen planerar särskilt att bidra till att stärka forskningen på området. Forskningsinsatserna bör omfatta nya produkter (t.ex. elektroniska cigaretter, oavsett om de innehåller nikotin eller är nikotinfria, och upphettade tobaksvaror), tobaksersättningar som avger rök eller aerosoler och alla andra produkter som avger rök och/eller aerosoler. nikotinavgivande produkter och produkter som liknar användningen av nikotinavgivande produkter. Det internationella samarbetet, inbegripet om forskning, om de ämnesområden som omfattas av denna rekommendation planeras också att fördjupas.

(24) Kommissionen har för avsikt att ta fram en verktygslåda för förebyggande åtgärder som främjar ett bättre skydd av barns och ungdomars hälsa under de mest sårbara och formativa levnadsåren, inbegripet med inriktning på åtgärder som förebygger rökning och nikotinberoende, och tar itu med kopplingarna mellan psykisk och fysisk hälsa och centrala bestämningsfaktorer för hälsan.

(25) Bilagan Riktlinjer för skydd mot tobaksrök, antagna av den andra konferensen med parterna i WHO:s ramkonvention om tobakskontroll bör beaktas. Medlemsstaterna bör uppmuntras att utvidga och gå längre än åtgärderna i riktlinjerna.

(26) Denna rekommendation har ett bredare tillämpningsområde än rekommendation 2009/C 296/02 och ersätter den, i syfte att bättre skydda människor i unionen från andrahandsrök och andrahandsaerosoler, bidra positivt till de tobaksrelaterade målen i Europas plan mot cancer samt till minskad utbredning och avnormalisering av rökning och användning av nya produkter.

---

23 Arbetsdokument från kommissionens avdelningar som åtföljer rådets rekommendation om rök- och aerosolfria miljöer, som ersätter rådets rekommendation 2009/C 296/02 [hänvisning].

24 *Study on smoke-free environments and advertising of tobacco and related products*, 2021.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS MEDLEMSSTATERNA ATT GÖRA FÖLJANDE.

1. Erbjuda ett effektivt skydd mot exponering för tobaksrök på arbetsplatser inomhus, i offentliga inomhusmiljöer och i allmänna transportmedel i enlighet med artikel 8 i Världshälsoorganisationens ramkonvention om tobakskontroll (*WHO:s ramkonvention*) och på grundval av riktlinjerna om skydd mot exponering för tobaksrök i bilagan som antogs av den andra konferensen med parterna i ramkonventionen.

2. Erbjuda ett effektivt skydd på arbetsplatser inomhus, i offentliga inomhusmiljöer och i allmänna transportmedel mot exponering för andrahandsutsläpp som härrör från användning av nya produkter som avger rök eller aerosoler, t.ex. upphettade tobaksvaror, elektroniska cigaretter, oavsett om de innehåller nikotin eller är nikotinfria, samt tobaksersättningar och alla andra produkter som avger rök och/eller aerosoler.

3. Erbjuda ett effektivt skydd mot exponering för andrahandsrök och andrahandsaerosoler i särskilda rekreationsområden utomhus, särskilt där barn ofta kan vistas. Dessa bör inkludera allmänna lekplatser, nöjesparker, simbassänger, djurparker och andra liknande utomhusmiljöer.

4. Erbjuda ett effektivt skydd mot andrahandsrök och andrahandsaerosoler i alla miljöer utomhus eller delvis utomhus (t.ex. delvis täckta, kringgärdade, inhägnade eller på annat sätt avgränsade områden intill eller nära en inrättning, inbegripet takterrasser, balkonger, verandor eller uteplatser) som hör till serviceinrättningar. Dessa bör inkludera utomhusmiljöer som hör till restauranger, barer, kaféer och andra liknande lokaler.

5. Erbjuda ett effektivt skydd mot andrahandsrök och andrahandsaerosoler i miljöer utomhus eller delvis utomhus som är knutna till allmänna transportmedel, inbegripet vid hållplatser för buss, spårvagn och tåg och på flygplatser.

6. Erbjuda ett effektivt skydd mot andrahandsrök och andrahandsaerosoler i alla utomhusmiljöer som är knutna till en arbetsplats.

7. Erbjuda ett effektivt skydd mot andrahandsrök och andrahandsaerosoler i alla utomhusmiljöer som hör till lokaler för hälso- och sjukvård. Dessa bör inkludera sjukhus, kliniker, vårdcentraler, vårdhem och andra liknande lokaler.

8. Erbjuda ett effektivt skydd mot andrahandsrök och andrahandsaerosoler i alla utomhusmiljöer som hör till lokaler där utbildning till barn och ungdomar erbjuds. Sådana miljöer bör omfatta förskolor, grundskolor, gymnasieskolor, yrkesskolor, universitet, ungdomscentrum och andra liknande lokaler.

9. Överväga att inkludera andra utomhusmiljöer där allmänheten sannolikt vistas, inbegripet barn, minderåriga eller sårbara personer, i kompletterande insatser för att förhindra användning och beroende av tobak och nikotin, och för att bidra till heltäckande rök- och aerosolfria miljöer. Sådana miljöer kan bland annat omfatta utomhusmiljöer där evenemang anordnas, läktare och åskådarplatser vid offentliga evenemang, och miljöer som hör till byggnader öppna för allmänheten där många fotgängare sannolikt vistas (t.ex. entréer till köpcentrum, gårdsplaner som hör till byggnader öppna för allmänheten).

10. Överväga att inkludera andra miljöer, t.ex. privata bilar där barn, minderåriga eller sårbara personer vistas, i kompletterande insatser för att förhindra användning och

beroende av tobak och nikotin, och för att bidra till heltäckande rök- och aerosolfria miljöer.

11. Utforma och/eller stärka politiken för rök- och aerosolfria miljöer, särskilt genom att göra följande:

    a) Ta fram nationella strategier och program för att säkerställa ett effektivt skydd mot exponering för andrahandsrök och andrahandsaerosoler.

    b) Tillämpa och/eller ta fram förebyggande åtgärder, rökavvänjning och upplysningskampanjer, t.ex. utbildning, utåtriktad verksamhet och informationskampanjer för att säkerställa efterlevnad av åtgärderna för rök- och aerosolfrihet. Sådana kampanjer kan också ingå i initiativ för minskat beroende. De kan bygga på och/eller komplettera sådana förebyggande initiativ som ingår i Europas plan mot cancer.

    c) Säkerställa att det finns lämpliga strukturer och mekanismer för att främja efterlevnad och tillämpa och/eller ta fram bästa praxis som kan förbättra genomförandet och efterlevnaden av åtgärder för rök- och aerosolfria miljöer.

12. Samarbeta om utbytet av bästa praxis i fråga om att utforma ny politik eller nya program och strategier för rök- och aerosolfrihet eller stärka befintliga sådana för att säkerställa att de är heltäckande, och utforma och införa ambitiösa och effektiva tillvägagångssätt för att uppnå rök- och aerosolfria miljöer.

13. Bedriva ett nära samarbete med varandra och med kommissionen för att ta fram en enhetlig ram för definitioner, riktmärken och indikatorer för ett effektivt genomförande av denna rekommendation, och övervaka, utvärdera och uppdatera åtgärderna i rekommendationen, beroende på vad som är lämpligt.

14 Rapportera till kommissionen, närmare bestämt till expertgruppen för folkhälsa och expertgruppen för tobakspolitik, om genomförandet och framstegen när det gäller de åtgärder som inledningsvis vidtas tre år efter antagandet av denna rekommendation och därefter vart femte år.

Denna rekommendation ersätter rekommendation 2009/C 296/02.

Utfärdad i Strasbourg den

På rådets vägnar
Ordförande